

В апофатичному містицизмі компенсаторний транс позначається як «інше». Коли це інше приходить, то воно очищує, додає сили [5]. І це не просто сила, а міцність, могутність. В стані компенсаторного трансу людина розкріпачена. Але в голові прибуває сила. В голові сила і міць. Ця сила якась таємна. Містик фіксує, що в голові якась сила, наче з неї щось виходить.

Компенсаторний транс – це нормальний свідомий стан. Але людину покинула усіляка дріб'язковість. Душа не знає спокою, поки не звільниться від усіх створених речей. І тільки тоді, спустошивши, спорожнивши себе, вона стає вільною [2].

Звільнення від ілюзій і забобонів, від усілякого неважливого і дріб'язкового – важливий момент. Від цього важливого моменту як очищувальної процедури – і всі інші характеристики компенсаторного трансу.

Деякі з цих характеристик можна назвати. Можна назвати сфери, з якими пов'язані ці характеристики. Із сфер – це компенсація і медитація. Із самих характеристик – це: небажанність, безкомпромісність, безпосередність, безстрашність, буттєвість, вище, вищість, відстороненість, іншість, міцність, невибірковість, невідворотність, невідхилимість, недіяльність, недріб'язковість, незахопленість, необумовленість, нерухомість, несуетність, присутність, розкріпаченість, розчиненість, серйозність, теперешність, сила, чистота.

### **Список використаних джерел**

1. Адлер А. *О нервическом характере*. – Санкт-Петербург: Университетская книга, 1997. – С. 106;
2. Андерхил Э. *Мистицизм. Опыт исследования природы и законов развития духовного сознания человека*. – Киев: София, Ltd., 2000. – С. 407;
3. Берч В. *Осознанная медитация: практическое пособие по снятию боли и стресса*. – Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2014. – С. 90;
4. Забияко А.П. *Транс // Энциклопедия эпистемологии и философии науки*. – Москва: «Канон» РООН «Реабилитация», 2009. – С. 999;
5. Кришнамурти Д. *Записные книжки*. – Москва: Разум, 1999. – С. 203;
6. Теплов Б.М. *Конспекты и комментарии к книге А. Анастаси «Дифференциальная психология» // Избранные труды*. – В 2т. – Т.2. – Москва: Педагогика, 1985. – С. 268;
7. Элиаде М. *История веры и религиозных идей: От Гаутамы Будды до триумфа христианства*. – Москва: Академический Проспект, 2009. – С. 75;
8. Юнг К. *Психологические типы*. – Санкт-Петербург: Ювента, Москва: Прогресс-Универс, 1995. – С. 532;
9. Юханнисон К. *История меланхолии. О страхе, скуке и печали в прежние времена и теперь*. – Москва: Новое литературное обозрение, 2011. – С. 64;
10. Ясперс К. *Общая психопатология*. – Москва: Практика, 1997. – С. 483.

**Л. В. Пляка, А. Б. Ольховська**

## **ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ Я-КОНЦЕПЦІЇ У МАЙБУТНІХ ПРОФЕСІОНАЛІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО СЕКТОРА ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

Система вищої фармацевтичної освіти розвивається з урахуванням світових тенденцій і спрямована на підготовку конкурентоспроможних працівників зі сформованими професійними потребами і ставленнями до майбутньої професійної діяльності. «Я-концепція», як центральна ланка самосвідомості майбутнього професіоналу, є джерелом професійних очікувань, уявлень та установок особистості, що визначає готовність фахівця до професійної діяльності. На її формування впливають як індивідуальні фактори, так і умови навчально-пізнавальної діяльності, створені у закладі вищої освіти.

У психологічній науці поняття «Я-концепція» виникло в середині ХХ ст. у руслі гуманістичної психології, де цілісне людське «Я» науковці розглядали як фундаментальний фактор поведінки та розвитку особистості. Своє бачення «Я-концепції» відобразили в наукових дослідженнях Р.Бернс, І.Дубровіна, М.Єникеев, М.Заброцький, Я.Коломинський, А.Кузьмінський, А.Реан, К.Роджерс, М.Фіцула та ін.

«Я-концепція» – це система уявлень індивіда про самого себе, образ власного «Я», установка щодо себе та інших людей, узагальнений образ своїх якостей, здібностей, соціальної значимості [2, с. 531]. Вона впливає на самопочуття, мотивацію, успіх і розвиток професійних якостей особистості [1, с. 86].

Я-концепція, як центральна ланка самосвідомості майбутнього професіоналу фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я, є важливим чинником виконання ним професійної діяльності. Вона причетна до регуляції форм активності фахівця, є джерелом його соціальних очікувань, що визначає готовність чи неготовність до професійної діяльності.

Формування професійної «Я-концепції» у майбутніх професіоналів фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я *полягає* в поєднанні різних відомостей про професію в одне ціле, *залежить* від механізмів, чинників та умов професійного розвитку. Механізмами розвитку професійної Я-концепції є: самовизначення (орієнтація у системі професійних відносин); самоідентифікація (ототожнення з майбутньою професійною діяльністю), самореалізація (виконання професійних обов'язків під час виконання професійних обов'язків). Умовами професійного становлення студентів є: формування професійної спрямованості, усвідомлення завдань та вимог майбутньої професії, активність кожного студента в процесі навчально-пізнавальної діяльності.

Отже, формування професійної «Я-концепції» майбутніх професіоналів фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я характеризується змінами в мотиваційній сфері, корекцією та пошуком шляхів самовдосконалення і самовизначення особистості. Спочатку, професійна «Я – концепція» значно залежить від впливу зовнішніх чинників (викладачів, студентів, фахівців під час проходження навчальної та виробничої практики), але в подальшому вона відіграє самостійну роль в житті кожного фахівця, як сформована потреба особистості.

### **Список використаних джерел**

1. Бернс Р. *Развитие Я-концепции и воспитания*. М. : Педагогика, 1986. 121 с.
2. Еникеев М. И. *Психологический энциклопедический словарь*. М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. 560 с.

**О. В. Савчин**

## **СУБ'ЄКТИВНЕ ТЕПЕРІШНЄ З ПЕРСПЕКТИВИ РАДИКАЛЬНОГО БІХЕВІОРИЗМУ**

Суб'єктивне теперішнє є складним та елюзивним об'єктом дослідження. Ці ознаки його дослідження полягають як в іманентній мінливості наповнення та форми цього темпорального явища, так і у відсутності наразі єдиної та однозначної парадигми щодо його визначення та дослідження. Навіть попри те, що про теперішнє в рамках психологічної науки говорили ще з часів її заснування такі видатні вчені, як Вільям Джеймс, Вільям Штерн та родоначальник феноменологічного напрямку Едмунд Гуссерль, а після них цілий ряд інших дослідників – Джон Мішон, Поль Фресс, Річард Блок, Ернст Пьоппель, Марк Вігтманн, Олексій Полунін – наразі ми маємо радше сукупність різних результатів та позицій, аніж цілісну картину феномену суб'єктивного теперішнього.

Для нашого дослідження було обрано розроблений українським вченим О.В.Полуніним метод безперервного відмірювання суб'єктивного теперішнього [1]. Автором цієї методики було здійснено обширні дослідження та інтерпретації їх результатів у рамках когнітивної парадигми та феноменологічного підходу. Метою нашого дослідження було доповнити ці